

Belang van de ouderenraden en hun uitdagingen in de toekomst'

Hasselt

20 maart 2024

Prof dr. Nico De Witte

Nood aan ouderen(advies)raden

- **Bevolking**
- **Belangenbehartiging**
- **Beleidskeuzes**
- **Beeldvorming**
- **Behoeften**
- **Beleidsvoering**

Nood aan ouderen(advies)raden

- **Bevolking**
- Belangenbehartiging
- Beleidskeuzes
- Beeldvorming
- Behoeften
- Beleidsvoering

Bevolking

Ouderen	Vlaams Gewest		
	60+ jaar	80+ jaar	100+ jaar
2000	1.317.291	201.801	456
2010	1.508.162	311.462	889
2020	1.793.614	415.670	1.007
2023	1.888.794	412.326	1.517
2040	2.218.730	626.730	3.108
2023-2040	+17.4%	+52,9%	+100%

	Waar woont u?				rusthuisbedden		
	thuis	kinderen	andere		geprog	marge	%tekort
Antwerpen	96,6%	1,4%	1,9%	Antwerpen	30558	6484	21,2
Vlaams-Brabant	96,3%	2,6%	1,2%	Vlaams-Brabant	18732	3989	21,3
Limburg	95,4%	3,2%	1,4%	Limburg	14586	4539	31,1
West-Vlaanderen	96,5%	1,7%	1,7%	West-Vlaanderen	24071	5600	23,3
Oost-Vlaanderen	96,5%	2,3%	1,3%	Oost-Vlaanderen	25598	5442	21,3
	aantal uur mantelzorg/week				113545	26054	22,9
Antwerpen	5,0						
Vlaams-Brabant	5,3						
Limburg	8,0						
West-Vlaanderen	5,9						
Oost-Vlaanderen	7,2						

Nood aan ouderen(advies)raden

- **Bevolking**
- **Belangenbehartiging**
- Beleidskeuzes
- Beeldvorming
- Behoeften
- Beleidsvoering

Democratie

- **Abraham Lincoln:**
“Government of the people, by the people and for the people”

Belangenbehartiging ouderen: paradoxen

- Ouderen nemen numeriek toe, maar blijven beperkt wat betreft politieke invloed (Walker, 2006)

- Een bewonersraad in woonzorgcentrum

“belangenbehartiging en participatie van de bewoners”

VERPLICHT

- Ouderen(advies)raad in gemeente

“belangenbehartiging en participatie van de bewoners”

NIET VERPLICHT

Belangenbehartiging in een democratie

- **Invloed van ouderen in politieke besluitvorming?**
- **Stem uitbrengen**
- **Lid van:**
 - Vereniging voor ouderen
 - Ouderen(advies)raad
 - Politieke partij
- **Het bekleden van een politiek mandaat**
- ...

Nood aan ouderen(advies)raden

- **Bevolking**
- **Belangenbehartiging**
- **Beleidskeuzes**
- Beeldvorming
- Behoeften
- Beleidsvoering

Beleidskeuzes

- **Vermaatschappelijking**
- **Ageing in place**
- **Marktgedachtengoed**

- openbaar vervoer, zorgsector,

=> belang van de directe leefomgeving op welzijn en kwaliteit van leven

=> Ontslaat overheid NIET van hun verantwoordelijkheden in kader van garanderen van kwaliteit van leven

(zie Vanleerberghe et al 2017)

- **Decentralisering beleid, dicht bij burger**

Nood aan ouderen(advies)raden

- **Bevolking**
- **Belangenbehartiging**
- **Beleidskeuzes**
- **Beeldvorming**
- **Behoeften**
- **Beleidsvoering**

Beeldvorming over ouderen als groep

- **Homogene groep beschouwd, maar zijn zeer heterogeen**
- **Kostenpost**
- **Nutteloos**
- **Stereotyp, negatief beeld**
 - Afhankelijk, incompetent, passief, lichamelijke gebreken

100-jarige Indiër loopt marathon van Toronto uit

Does your building
also need a facelift ?

0800/94520

JOHN SAEY

A NEW LIFE FOR BUILDINGS

Getrouwd
met een
oud meubel ?

**vastiau
godeau**
MEUBELN

ALSEMBERG • E19 - AFRIT 20

08 176

PER STUK

1.39*

Frommel deze pagina op en plooi ze meteen daarna terug open. Zo zal je gezicht er ook uitzien op je drieënnegentigste verjaardag. Sorry, iemand moest het je vertellen... Maar wacht! Je heeft je traankanalen nog niet meteen een spelbeurt te geven, want je kan actie ondernemen. Door nu onmiddellijk naar Lidl te sprinten voor een tête-à-tête met vijftientwintig avocado's, want die zijn goed voor je huid. Zo zal je gezicht er op je drieënnegentigste niet even verfrommeld uitzien als deze pagina, maar even glad zijn als de voorpagina van deze krant. Je zal er zelfs zo goed uitzien dat al die andere fossielen van drieënnegentig je jaloerse blikken zullen toewerpen vanonder hun verfrommelde oogleden. Oefen je victorieuze lach maar alvast uit volle borst. Je zal hem nodig hebben. Muahahahaaaa! Oke, genoeg gelachen. Tijd voor dat sprintje richting Lidl.

ZATERDAG 05/05

HAAL HET STRAFSTE UIT JEZELF MET VERS

*Voor 2024. *Aankoop geldig op de aangegeven datum en vóór het einde van de promotieperiode. Deelname aan de actie is gratis. De actie is niet geldig op de aangegeven datum en vóór het einde van de promotieperiode. De actie is niet geldig op de aangegeven datum en vóór het einde van de promotieperiode. De actie is niet geldig op de aangegeven datum en vóór het einde van de promotieperiode.

WAT EEN \$UK

93.00*

Dag Lidl,

Dit is Lydia, een fiere vrouw van 93 jaar.

Ziet zij eruit als een fossiel? Neen toch? En daar hebben jullie avocado's helemaal niets mee te maken.

Bij OKRA lachen we al eens graag, maar er zijn grenzen. We zijn het niet eens met de vergelijking die jullie maken. 93-jarigen afschilderen als fossielen, dat gaat ons te ver. Ouderen, ook 93-jarigen, kunnen nog heel wat plezier maken en hebben. Ze zijn geen afgeschreven fossielen. OKRA verzet zich tegen deze vorm van stigmatisering van 93-jarigen. En trouwens, rimpels zijn de tattoo's van de natuur.

P.S. Als het geen avocado's zijn, wat is dan wel het geheim van Lydia? Misschien is OKRA dat wel. Bij OKRA vinden 55-plussers tal van mogelijkheden om leeftijdsgenoten te ontmoeten en samen van activiteiten te genieten. Zo krijgen zij de kans om talenten te ontplooiën, actief te blijven en mee te zijn in de steeds evoluerende wereld. Het ideale recept om jong oud te worden.

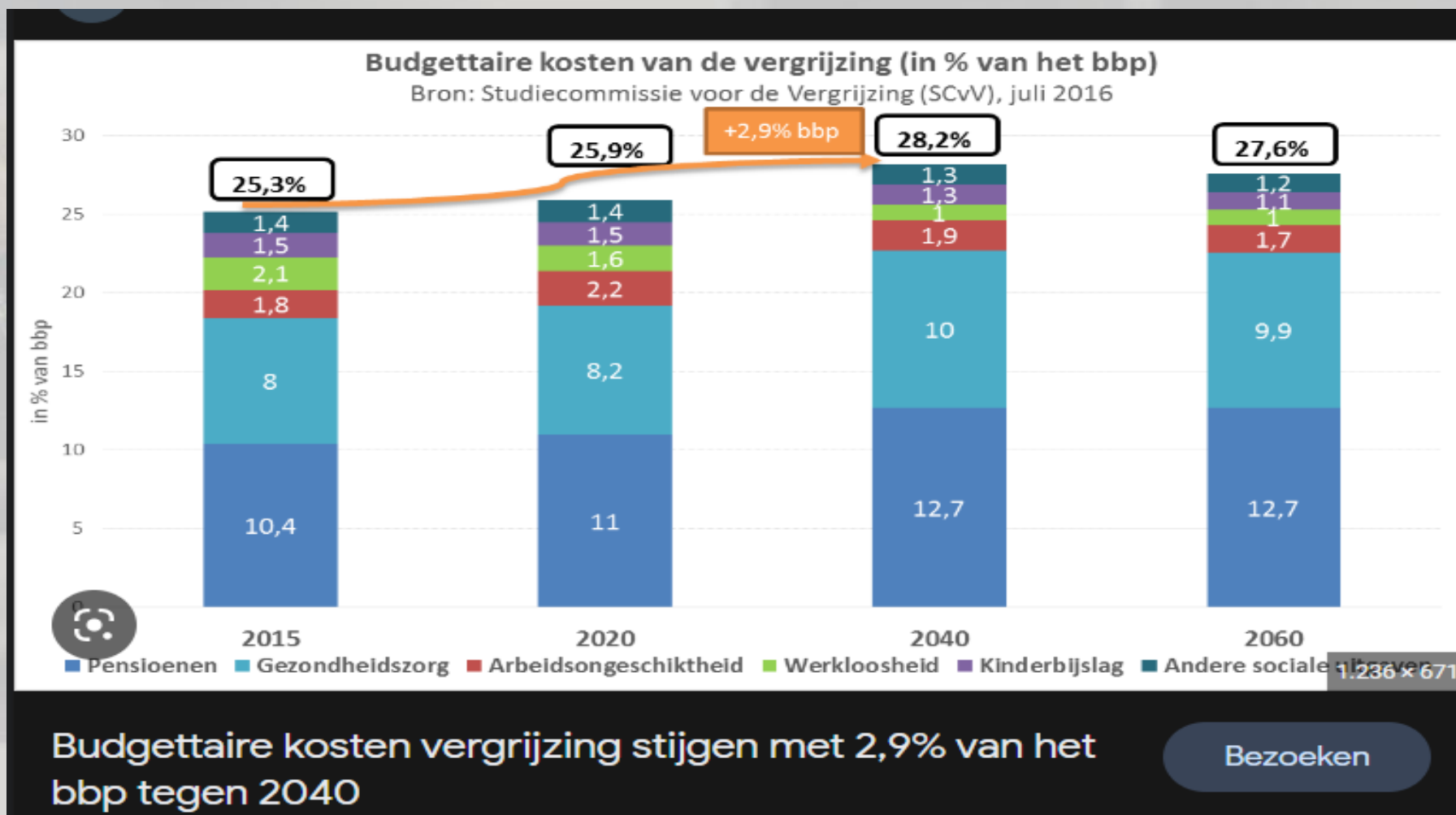
WOENSDAG 09/05

OKRA HET IDEALE RECEPT OM JONG OUD TE WORDEN

OKRA maakt alle dagen werk van een diversiteitsbeleid: gender, culturele minderheden... en ja ook leeftijd. OKRA schrijft 93-jarigen niet af.

Actuele visie: kostenmodel

Vorbereidende stukken mbt het generatiepact (2005)

Het “ **GEWICHT** ” van de ouderen, die steeds talrijker worden en wier levensverwachting stijgt, brengt onze sociale zekerheid in **GEVAAR** door de “**KOSTPRIJS**” die de ouderen vertegenwoordigen in termen van pensioenen, gezondheidszorg en **AFHANKELIJKHEID**. Wanneer men zich wenst te **BESCHERMEN** tegen de “**SCHOK**” van de veroudering en hoopt een bepaald niveau van sociale zekerheid aan de toekomstige generaties te kunnen bieden – zelfs als zal het wat “**MINDER**” zijn – dan moeten we daar vanaf nu middelen voor uittrekken. **MIDDELEN** die dan uiteraard **NIET** kunnen gaan naar initiatieven ten gunste van de **JONGERE GENERATIES**: de financiering van het onderwijs, hogere lonen, het scheppen van werkgelegenheid, ...

Polarisering is aan de gang (2019)

vrtnws

7°C

17km file

Nieuwsombudsman

Ontdek

Video

Audio

Er is zelfs al "Ok, boomer"-merchandising

Kevin Calluy, Sandra
Cardoen

di 12 nov 07:56

Disney-erfgename: "Hey babyboomers, jullie zijn oud en worden minder relevant met de dag"

Nood aan ouderen(advies)raden

- **Bevolking**
- **Belangenbehartiging**
- **Beleidskeuzes**
- **Beeldvorming**
- **Behoeften**
- **Beleidsvoering**

Behoeften

- **Ouderenbehoefteonderzoeken**

- 2002: 2 jaar ontwikkeling, samen met ouderen
- 2004: operationeel
 - Peer research methodologie – proportioneel gestratificeerde toevalssteekproef - min 400 deelnemers
- 2024: > 200 gemeenten in Vlaanderen, Brussel, Wallonië en Nederland
N=89344 in Vlaanderen en Brussel

Quote uit 2004:

“Oh als ge een tiental gemeenten doet, zal je wel weten hoe het zit met de behoeften en noden van ouderen”

Behoeften

- **2024**
 - Kleine verschillen tussen provincies
 - Zeer grote verschillen tussen gemeenten
 - Zeer grote verschillen binnen gemeenten

Enkele voorbeelden:- Wijk bevalt niet

	helemaal niet van toepassing	eerder niet van toepassing	noch niet van toepassing/noch van toepassing	eerder van toepassing	helemaal van toepassing
Antwerpen	73,8%	7,7%	3,7%	4,7%	10,1%
Vlaams-Brabant	66,7%	6,7%	5,1%	8,9%	12,6%
Limburg	69,9%	6,4%	3,8%	7,6%	12,2%
West- Vlaanderen	75,6%	9,0%	3,0%	4,4%	8,1%
Oost-Vlaanderen	71,4%	11,8%	2,7%	5,5%	8,5%

Gemeenten: eerder/helemaal 5,5% - 30,9%

Enkele voorbeelden-Vrijwilligerswerk

	nooit	minder dan maandelijks	maandelijks	wekelijks	(bijna) dagelijks
Antwerpen	69,6%	9,1%	7,1%	10,5%	3,7%
Vlaams-Brabant	73,9%	7,8%	8,2%	6,8%	3,3%
Limburg	68,2%	7,7%	9,0%	11,2%	3,9%
West- Vlaanderen	67,9%	8,3%	7,2%	12,1%	4,6%
Oost-Vlaanderen	75,7%	6,3%	6,6%	8,2%	3,0%

Gemeenten: wekelijks/dagelijks: 6,8% - 19,8 %

Enkele voorbeelden- Gebrek aan informatie

	nooit	zelden	soms	vaak
Antwerpen	45,9%	26,4%	20,8%	6,9%
Vlaams-Brabant	42,4%	26,7%	23,6%	7,3%
Limburg	43,9%	27,2%	21,6%	7,3%
West-Vlaanderen	49,6%	24,4%	19,5%	6,4%
Oost-Vlaanderen	45,8%	25,4%	21,5%	7,3%

Gemeenten: soms/vaak: 19,3% 37,3%

Enkele voorbeelden - Inspraaktekort

	nooit	zelden	soms	vaak
Antwerpen	50,9%	24,9%	17,6%	6,6%
Vlaams-Brabant	48,1%	25,4%	19,3%	7,2%
Limburg	48,2%	25,8%	18,8%	7,1%
West-Vlaanderen	55,4%	22,9%	16,0%	5,8%
Oost-Vlaanderen	50,0%	24,2%	18,4%	7,4%

Gemeenten: soms/vaak: 14,9% - 33,5%

Enkele voorbeelden - Eenzaamheid

	geen eenzaamheid	matige eenzaamheid	ernstige eenzaamheid
Antwerpen	52,4%	36,6%	11,0%
Vlaams-Brabant	46,5%	41,4%	12,0%
Limburg	49,1%	40,1%	10,8%
West-Vlaanderen	45,1%	44,1%	10,9%
Oost-Vlaanderen	44,5%	43,9%	11,5%

Gemeenten: ernstig 5,5% - 27,2%

Nood aan ouderen(advies)raden

- **Bevolking**
- **Belangenbehartiging**
- **Beleidskeuzes**
- **Beeldvorming**
- **Behoeften**
- **Beleidsvoering**

Beleidsvoering

- **United Nations Principles for Older Persons (UN, 1991)**

Participation

7. Older persons should remain integrated in society, participate actively in the formulation and implementation of policies that directly affect their well-being and share their knowledge and skills with younger generations.

8. Older persons should be able to seek and develop opportunities for service to the community and to serve as volunteers in positions appropriate to their interests and capabilities.

- **International Plan of Action on Aging (UN, Madrid, 2002)**

- Measures to enable full and equal participation of older persons in decision making at all levels

Voordelen seniorenraden

- Het geeft senioren een stem in het lokale beleid.
- Het zorgt voor een betere afstemming van het lokale beleid op de lokale noden van senioren.
- Het kan leiden tot meer betrokkenheid van senioren bij de samenleving.

Voorwaarden

- Bij aanvang
 - Gelijkwaardige partners die over dezelfde informatie beschikken
 - “*Au serieux*”
-
- Besef dat ouderenbeleid een verantwoordelijkheid is van gans het college en niet enkel de schepen voor ouderenbeleid

A group of people, mostly older adults, are seated around a large conference table in a meeting room. They are engaged in a discussion, with some looking at papers and others looking towards each other. The room has large windows in the background, and the overall atmosphere is professional and collaborative.

Dank u

Nico.de.witte@vub.be

Nico.Dewitte@hogent.be